

PALAUTE

Palaute ohjaa oppimisprosessia sekä edistää opittavien asioiden ymmärrystä, oppimaan oppimisen taitoja ja itseohjautuvuutta.

	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3
Oppimisen tukeminen • Oppimisen ohjaaminen ja tukeminen lähikehityksen vyöhykkeellä • Oppimista suuntaavat vihjeet	Opettaja huomioi harvoin oppilaiden ymmärtämisen ongelmia (esim. opettaja ei auta oppilasta vastauksen löytämisessä tai asian ymmärtämisessä, vaan siirtyy opetuksessa eteenpäin). Opettaja ohittaa aiheeseen liittyviä kysymyksiä ja kommentteja.	Opettaja huomioi toisinaan ymmärtämiseen tai tehtävään liittyvät kysymykset ja ongelmat ja auttaa vihjein. Vastatessaan oppilaille opettaja ei kuitenkaan systemaattisesti tue oppimista ja ymmärryksen kehittymistä, vaan arvioi lähinnä vastausten oikeellisuutta.	Opettaja huomioi usein ymmärtämiseen tai tehtävän suorittamiseen liittyvät kysymykset ja ongelmat (esim. selventämällä). Opettaja antaa usein tukea vihjein ja kysymyksiin, jotka edistävät oppilaiden oppimista ja ymmärtämistä.
Palauteketjut • Vastavuoroisuus • Jatkokysymykset	Opettajan palaute on lähinnä toteavaa (esim. "hyvä" tai "hyvin tehty") tai palautetta ei anneta lainkaan. Opettaja esittää jatkokysymyksiä harvoin tai ei lainkaan.	Palaute jää välillä toteavaksi, mutta opettaja esittää toisinaan oppimista ja ymmärtämistä edistäviä jatkokysymyksiä tai johtopäätöksiä.	Palautetilanteissa syntyy vastavuoroista ajatusten vaihtoa opettajan ja/tai oppilaiden välille, jolloin osapuolten on mahdollista laajentaa tai syventää ymmärrystään. Opettaja kysyy usein avoimia kysymyksiä tai jatkokysymyksiä.
Vastausten hyödyntäminen • Oppilaiden ajatusten sanallistaminen • Selventäminen • Laajentaminen	Opettaja pyytää harvoin oppilaita selittämään ajatuksiaan tai laajentamaan vastauksiaan. Oppilaiden vastaukset tai toiminta huomioidaan vain lyhyesti ja opettaja ei käytä niitä oppilaiden ymmärryksen selventämiseen tai laajentamiseen.	Opettaja pyytää toisinaan oppilaita selittämään ajatuksiaan tai perustelemaan vastauksiaan tai toimintaansa. Palaute edistää toisinaan oppilaiden ymmärrystä, ja toisinaan opettaja pyrkii selventämään tai laajentamaan oppilaiden ymmärrystä.	Opettaja kannustaa usein oppilaita selittämään ajatuksiaan ja perustelemaan vastauksiaan tai toimintaansa. Opettajan palaute pyrkii pääsääntöisesti lisäämään oppilaiden ymmärrystä selventämällä epäselviksi jääneitä asioita ja tarjoamalla lisätietoa.
Palautteen kohdistuminen • Kohdennettu palaute • Palaute osallistumisesta ja sinnikkyydestä • Palaute tehtävässä edistymisestä	Opettaja ei anna palautetta tai palaute on joko kohdentumatonta tai kohdistuu asioihin, joihin ei voi vaikuttaa, kuten työn lopputulokseen tai oppilaan persoonaan. Opettajan sanallinen ja sanaton palaute kohdistuvat harvoin oppilaiden oppimiseen, tehtävässä edistymiseen, osallistumiseen tai sinnikkyyteen työskentelyn aikana.	Toisinaan opettajan antama palaute on kohdentumatonta tai kohdistuu asioihin, joihin ei voi vaikuttaa. Toisinaan opettajan sanallinen tai sanaton palaute kohdistuu oppilaiden osallistumiseen, sinnikkyyteen tai tehtävässä edistymiseen työskentelyn aikana.	Opettajan palaute on pääsääntöisesti hyvin kohdennettua. Palaute kohdistuu pääsääntöisesti oppilaiden osallistumiseen, sinnikkyyteen tai tehtävässä edistymiseen työskentelyn aikana.
Oppimisen taitojen tukeminen • Palaute oppimisprosessista • Itseohjautuvuuden vahvistaminen • Työvälineiden tarjoaminen oman toiminnan havainnoimiseen ja ohjaamiseen	Opettaja ei anna palautetta tai palautteen tavoitteena on vain saada oppilaat tekemään tehtävät loppuun. Opettaja antaa harvoin palautetta oppilaiden oppimisprosessista tai oppimisen etenemisestä, eikä opettaja tue itseohjautuvuuden kehittymistä.	Opettaja antaa toisinaan palautetta oppilaiden oppimisprosessista tai sen etenemisestä. Hän ohjaa ajoittain oppilaita havainnoimaan tai säätelemään omaa toimintaansa sekä tukee itseohjautuvuutta, mutta tällainen palaute ei ole systemaattista.	Opettaja antaa usein palautetta oppilaiden oppimisprosessista ja sen etenemisestä. Hän auttaa oppilaita havainnoimaan, pohtimaan ja säätelemään omaa toimintaansa. Opettaja ohjaa oppilaita pitkällä tähtäimellä itseohjautuvuuden heidän taitojaan vastaavalla tasolla.

Lähde: Pöysä, S., Pakarinen, E., Ketonen, L., Lehesvuori, S., & Lerkkanen, M.-K. (2021). Vuorovaikutus osana opettajan arviointiosaamista (VOPA) -toimintamallin vaiheittaiset kuvaukset. Opettajien arviointiosaaminen oppimisen, osallisuuden ja tuen toteutumisen edistäjänä (OPA) -hanke. Jyväskylän yliopisto. Opettajankoulutuslaitos.